

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček“

Štev. 11.

V Ljubljani, 1. novembra 1899.

Leto XXIX.

„Izgubljeni sin ...“

Kapelica stoji vrh griča,
Od daleč se ti že beli;
A mimo nje čez grič v ravnino
Steza samotna pelje v dve strani...

V kapeli križ! Na njem v bolesi,
Razbičan, Krist visi pripet;
In vendar — zdi se: zdaj še hoče
V ljubezni večni ves objeti svet.

In zunaj v steni polrazpali
Najvišja Mati in Gospa ...!
Povej Devica, kaj otožno
Oziraš se v daljavo prek polja?

Ah, vem ... Pred davnimi je leti
Tod mimo ta in oni šel;
Pokleknil je in molil, prosil,
Mir božji v srcu, up mu je cvetel...

A kot da sem na grič valovje
Življenja mest priplalo je!
Tegà in onega z neznano
Močjo s tihih bregov odgnalo je...

In zdaj samevaš tu vrh griča
O, Mati sedmih bolečin,
V solzah oziraš se v ravnino,
Kdaj se povrne „Izgubljeni sin ...!“

Rado Kósar.

Cvetličarjeva Metka.

b gorskem znožju je stala čedna Cvetličarjeva hišica. Vsa okna so ji bila zastavljena z lepimi, svežimi cveticami in prav odtod je imela hišica svoje ime. A ne samo poleti, tudi v mrzli zimi je bilo tu mnogo raznovrstnih cvetic. — Kdor je to lično z raznim cvetjem okinčano hišico od zunaj opazoval, pač ni slutil, koliko gorja prebiva v nji. — V hišici sta bivali mati Cvetličarica pa nje hčerka Metka. Pred leti ta Cvetličarica še ni vedela, da je na tem lepem božjem svetu tudi mnogo križev in težav; ves svet se ji je smejal tako prijazno kakor nežne cvetke s hišnih oken.

Nekega dne pa prinesó štirje možje nje soproga na nosilnici domov. Ponesrečil se je bil pri delu na gori. Zaman je jokala uboga ženica ter klicala svojega moža po imenu, ostal je trd in blede in ni se prebudil več. A čas zaceli vsako rano, pravijo ljudje, tudi k Cvetličarjevim se je zopet povrnila sreča. Zadovoljno, ker v strahu božjem, je živela vdova s svojimi tremi otroci, katerih najstarejši je bil sin Ivan, starejša hčerka je bila Rezika, mlajša pa Metka. Tako je poteklo nekaj srečnih let. Najedenkrat pa se je začelo nekaj kuhati tam v cesarski prestolnici. Vojska bo, vojska bo! se je čula novica tudi v gorski vasi. Da govorica ni bila prazna, pokazalo se je v malo dneh, kajti cesar je klical vojake na boj. Med vaškimi mladeniči, ki so morali „za dom med bojni grom“, je bil tudi Cvetličarjev Ivan, od katerega je mati pričakovala podpore na stare dni.

„Oh, grozno težko mi je za Ivana“, jadikovala je revica, „dober pa nepokvarjen fant je to, pač malo takih. Vso jesen mi je z velikim trudom spravljajl drva z goré, češ, da ne bo mater zeblo po zimi. Koliko se je trudil in potil! V nobeno krčmo ni pogledal nikdar, iz cerkve se je vračal domov ter mi čital ‚Življenje svetnikov‘. Najraje je bil doma. Kadar je pa moral v mesto, se ni nikoli vrnil prazen domov, sadja, belega kruha in še celo kave mi je prinesel s seboj; vedno je skrbel zame. Da, Ivana dam težko, a cesarju ga pa le pustim.“

Z ukajočimi mladeniči je zapustil tudi Ivan rodno vas, mati mu je pripela še krasen šopek na klobuk. Dasiravno je že preteklo nekaj tednov, odkar je Ivan zapustil dom, vendar še ni bilo nobenega pisma, nobenega poročila domov. — Naposled pa pride tuj sel ter izroči Cvetličarjevim zavežaj obleke. Bila je Ivanova obleka, suknja je bila na več mestih od svinčenke predrta in krvava. V žepu je bil oguljen mošnjček, notri šest krajcarjev pa majhen molitvenik. V knjižici je bil suh nagelj, še lepo rudeč, nad njim pa je bilo brati:

„Z Bogom, mati in sestré,
Ivan vaš na vojsko gre!“

Dolgo je sedela mati na klopi ob peči ter tužno gledala v Ivanovo obleko; a nobene solze ni jokala. Naposled se ji spremeni obličje. Sprvega je bilo, kakor da se smeji, nato pa se ji ulije potok solzâ.

Tako dolgo je ženica jokala, da je popolnoma oslepela in da je zdravnik povedal, da ji je otrpnil očesni živec. Pa nesreče še ni bilo konec. Starejša hčerka Rezika se je bila seznanila z neko tujo družino, ki je prišla v vas letovat. Mati se je bala za Reziko ter jo svarila, a nekega dne zmanjka deklice. — Jedno hčerko je uboga starka še imela, namreč Metko, katera se je iz vse moči prizadevala materi lajšati nje žalostno stanje. Metka je bila res jedina tolažba, jedino veselje ubogi ženi. Kako prijazno je odganjala materi tugo in skrb, govoreč ji o vremenu, o tem, kaj delajo sosedje itd. Pač stokrat na dan je morala povedati materi, koliko je ura, peljala jo je na solnce ali pa doli v vaško cerkev.

Razen materi streči je imela deklica še jedno veselje — to so bile cvetlice. Vse cvetlice zunaj na vrtu in gori po logu je Metka poznala po imenu, vsem je bila najboljša prijateljica. Kakor da imajo dušo in pamet, se je z njimi pogovarjala, smejala, jih božala in hvalila, včasih celo grajala. Ko so spomladi prvi brsti poganjali iz tal, ko je prvi cvet pogledal iz zemlje, je že preiskala vse razore. Koliko veselje, ko so se prikazali prvi zvončki, prve trobentice!

„Kaj ste že tu, ve radovednice male?“ je kramljala z njimi. „Kaj ne, niste mogle pričakati, da bi velikonočni zvonovi zimo odgnali; a le zopet se skrijte pod odejo, zima je šla le na goro, čez noč se zopet povrne, da vas obleče v ledeno smrtno krilo, veselega življenja bo konec — škoda vaših svežih lic, vaših živih očíj.“ — Vedno živahneje je postajalo kramljanje z ličnimi cvetkami, kolikor bolj je rastla toplota.

Metka pa je vila tudi prav krasne šopke iz cvetlic. V sredo je devala duhteče bolj temne cvetke, okoli teh je naredila rob od samih planik, za temi pa glavica pri glavici najrazličnejšega cvetja, tako okusno, kakor da jih je naslikal umetnik. Take izdelke svoje umetnosti je nosila Metka v bližnje mesto na trg ter spečala za nje marsikateri grošek.

Nekega poletnega jutra se deklica napravlja, da pojde na planino po cvetja za šopke.

„Bodi danes doma Metka“, je mati dejala, „vidiš, tako hude sanje sem imela nocoj; ko sem se prebudila, pa najedenkrat zvon zapoje gori pri Marijini kapelici — to je slabo znamenje. Ko se je ranjki ponesrečil in ko je Ivan padel v vojski, je tudi zvonil oni osodni zvon.“

„Po noči pa vendar ni zvonilo, vam se je le tako zdelo, mati“, tolaži Metka.

„Resnično sem čula zvon, udaril je večkrat.“

„Že mogoče, pa je veter zvonil.“

„Gotovo ne; saj ni bilo vetra, in tudi najmočnejši veter bi ne zvonil tako.“

„Le brez skrbi bodite, mati, bom že pazila; a na belo steno moram danes, tam raste najlepša planika; obljubila sem tudi lekarju v mestu, da mu jutri prinesem velik šop.“

„Pa pojdi v božjem imenu, če že mora tako biti; a pridi sem, da te blagoslovim.“

S tresočo roko pokriža deklico, potem pa ji govori: „Metka, pazi! Meni je, kakor da se bo danes kaj zgodilo; če me še ti zapustiš, potem mi ni več biti na svetu.“

„Le popolnoma mirni bodite, mati“, odvrne deklica, „vedno se ogibljem nevarnih krajev; do pete ure se vrnem gotovo.“

Veselega srca je stopala Metka na planino. Že dopoldne je nabrala mnogo planinskih cvetlic. Popoldne pa je šla višje vedno višje v goro.

„Na beli steni ne boš dobila nič prida“, so ji dejali srečujoči jo pastirji, „gori na ozki stopnici bi že bilo krasnih planik, a ni moči do njih.“

Z velikim trdom je dospela Metka na belo steno. Nikjer je ni bilo lepe sveže planike. Obrne se tedaj še proti ozki stopnici.

Od skalnatega pobočja so blestele lepe bele cvetke. Nič ni premišljevala, češ, gori moram, naj bo, kar hoče. Naposled prisopiha do skalnatega roba. Od tu zagleda kot dlan široke planike rastoče nenavadno gosto; samo za seženj je bila od njih. — Od gorskega znožja se zasliši svareče žvižganje. A ona se ne zmeni za to; z nepremagljivo silo jo je vleklo za planikami. Nasloni se na skalnato steno, jedna stopinja pa še jedna in že stoji z obema nogama na velikem kamnu. Že je dosegla planiko, ali podnožišče se zmaje. Skoči na stran, skok je bil kratek, z glasnim vikom: „Jezus, Marija, Jožef!“ zdrči v grozno globočino.

Pastirji, ki so zrlí za pogumno deklico, se prestrašijo ter ji hitijo na pomoč; a sila težko je bilo priti do nje. Na dolgih močnih vrveh sta se spustila dva najpogumnejša pastirja v globočino. Tu je ležala Metka vsa razbita. Na svetlo-beli postelji iz planik je ležalo mrtvo truplo, po belih cvetnih zvezdah je tekla Metkina kri.

Skoraj istočasno, ko se je godilo vse to na planini, koračila je pol-gosposko oblečena deva iz doline proti gorski vasi. Boječe se je ogibala ljudij ter hodila po stranski poti proti gori. Gori prišedši se je obrnila proti Krčmarijevi hiši. Mati Krčmarica je bila krstna botra Cvetličarjevim otrokom. Krčmarica stoji ravno na pragu, ko se deva hiši približa.

„Moj živi dan!“ vzklikne presenečena, „kaj si ti, Rezika?“

Deklica zakrije z rokami obraz ter jame milo jokati. Deva je bila res Cvetličarjeva Rezika. Bila je pa svoji sestri Metki tako podobna, da so ji še znanci komaj razločevali.

Dolgo se je Rezika razgovarjala s svojo botro; nazadnje sta se pogodili, da gre Krčmarica k Cvetličarjevi materi, da jo pripravi na povrnitev nje hčere. — Ta trenutek pa se odpró vrata in preplašen pastir plane v sobo.

„Grozna nesreča se je zgodila!“ vpije, „Cvetličarjeva Metka je mrtva — padla je z ozke stene v prepad.“

Rezika postane mrtvobleda, Krčmarica pa omahne na klop; zopet se zravná ter pravi: „Oh! hiti domov, Rezika! Mati bo umrla, ako se ji pové ta strašna novica!“

Rezika hiti proti domu. Kmalu je stala pred domačo hišo. Mati je sedela ob odprtem oknu, motne oči so ji zrle proti planini, od koder je pričakovala ljube svoje Metke. Moleka debele jagode so se ji usipale izpod

prstov, a videlo se ji je na obrazu, da ni z vsem duhom pri molitvi. — Ko je čula, da nekdo prihaja, šla je proti vratom.

„Hvala Bogu!“ vzklikne, „da si le doma, Metka; se ti pač ni nič zgodilo?“

„Mati, prav nič“, odvrne Rezika.

„No, vidiš, sedaj šele se mi je kamen odvalil od srca; a to ti pa povem, da te nikdar več nikamor ne pustim ... Ti ne veš, koliko strahu sem jaz danes prestala ... Veš, ko sem po kosilu tu-le pri oknu malo zadremala, so me takoj zopet vznemirjale hude sanje Najedenkrat sem te slišala vpiti: „Jezus, Marija, Jožef!“ ... Potem sem te pa videla gori na beli steni, nad glavo ti je visel v zraku črn križec.“

„Oh, mati, vi ste slabotnega zdravja, zato imate tako hude sanje“, pravi Rezika.

Reziko je veselilo, da je mati ne spozna vedno misleč, da se pogovarja z Metko. Sklenila je, da ne bo materi nič povedala o nesreči in da se bo trudila, da ji popolnoma nadomesti Metko. Še isti dan je vedela vsa vas, da je prišla Cvetličarjeva Rezika domov, in da misli mati, da je ona nje Metka. — Sosedje so pazili, da jim ne uide kaka beseda in da žena ne izvé, kaj se je zgodilo na planini, ker so vedeli, da bi jo tužna vest umorila.

Metko so položili v Krčmarjevi hiši na mrtvaški oder. Bleda kot sveče, ki so gorele poleg nje, je ležala deklica na snežnobeli mrtvaški postelji. Okrog odra pa je bil kar cel gozd cvetic, vrtnic, nageljnov, lilij itd. Cvetic, nje ljubljene; Metke tudi v smrti niso zapustile. Tako vesele, tako krasne so bile danes kot vedno, kakor da nič ne vedó o ločitvi, o neizprosni smrti.

Tudi hišica vsa v cvetju kakor običajno ni slutila, da je v nji srepa smrt neusmiljeno pokončala mlado življenje. Reziki pa je hotelo srce počiti, ko je slekla mestno obleko, da obleče krilo ranjke Metke.

Silno rada bi bila mater na kolenih odpuščanja prosila za vso žalost in skrb, katero ji je bila napravila, rada bi ji bila povedala, kako zloben in nezvest je svet, kako hoče vse poravnati, kar je zagrešila. — Ali molčati je morala, da ni materi naredila še večje žalosti.

Mati je bila ta dan posebno dobre volje, le to se ji je čudno zdelo, da Metka danes tako neokretno šari po izbi.

Ko pa zapoje mrtvaški zvonček, pravi: „Poslušaj, Metka, kako ta zvonček danes milo toži in joka, kdo je li umrl?“

„Oj, devče iz vasi je zdrsnilo z visoke stene v prepad, mlado je še bilo kot kaplja; moliva, mati, očenaš, morda ji prav pride.“

Lepo jasno jutro je bilo, ko so nesli Metko doli na pokopališče kraj vaške cerkvice. Vsem cveticam ob stezah in potih so stale svetle solzice v očeh — zvonovi so danes peli še tužneje kakor včeraj. Tudi Rezika je pripeljala svojo slepo mamico k pogrebu. Vse je jokalo in ihtelo, le stara Cvetličarica ni prelila nobene solze, nje motne mrtve oči so zrle v daljavo, kakor da ne sluti ničesar. Ko so grmele prve ruše na krsto, bilo je Reziki tako hudo, da je glasno zajokala ter se zgrudila ob Metkinem grobu.

„Metka, kje pa si, kaj ti je danes?“ vpraša mati tako glasno, da so jo umeli vsi okrog. Glasen jok se je zaslíšal nato.

Doma je mati še povpraševala: „Ti, Metka, kaj si pa tako jokala doli na pokopališču? Ali mar poznaš deklico, katero so pokopali?“

„Seveda sem jo poznala!“ pravi Rezika, „to deklico sem tako rada imela kakor svojo sestro . . . tako dobra in nedolžna je bila, pa je morala tako zgodaj umreti.“ Dekle vnovič zajoče, mati pa jo milo tolaži.

Pri Cvetličarjevih se radi nesreče ni nič spremenilo. Rezika se je trudila, da materi nadomesti izgubo.

Mati niti sanjala ni o kaki spremembi. Sedevala je zunaj pred hišico, cele ure je gledala proti goram, kakor da natančno opazuje neki predmet; nje duh pa se je mudil v davni minolosti.

Vsak večer sta molili mati in hči sv. rožni venec in druge molitve, po molitvi pa je navadno rekla mati: „Pojdi sem, Metka, da te še jedenkrat blagoslovim, kdo vé, če ni ta moj zadnji blagoslov . . . V imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Amen . . . Le pridna ostani, pa se ti bo vedno dobro godilo.“

Večkrat je kazala mati bridko žalost radi izgubljene hčerke Rezi-ke.

„Da bi se le Rezika še kdaj vrnila domov“, dejala je, „potem bi pa rada umrla! Jaz ne vem, kaj je s tem dekletom . . . saj sem vas vendar vse jednako vzgojila; tudi Reziko sem tolikrat Mariji darovala in jo blagoslovila; mislim, da me pred ljubim Bogom ne čaka nič hudega radi nje; a smili se mi pa le moj otrok, smili . . . v božjem imenu!“

Take besede so Reziki globoko segale v dušo; tiho je zdihovala, potem pa rekla: „Mati, bodite mirni, Rezika ni tako zlobna; gotovo bo kmalu prišla, morda je že bližje, kakor mislite!“

Poteklo je še nekaj let in stara Cvetličarica nevarno zboli za pljučnico. Gospod župnik ji je prinesel zadnja tolažila naše matere sv. katoliške cerkve. Po sprejetju sv. popotnice in sv. poslednjega olja zatopila se je bolnica v pobožno molitev. Najedenkrat pokliče: „Metka, poslušaj, še nekaj ti moram sporočiti . . . dolgo že tako ne bom več s tabo govorila. Glej, ves svoj blagoslov pustim tebi, ker si mi bila vedno tako dobra . . . Če bo še kdaj Rezika prišla, pozdravi jo mesto mene in povej ji, da me je ob moji smrti skrbelo le to, da se mi utegne zgubiti za večno . . . Odpustim ji vse, le gleda naj, da se na onem svetu srečno snidemo.“

Pri teh besedah je bilo Reziki za smrt hudo; že je hotela mater objeti in reči: „Mati, jaz sem Rezika; sem že davno tu!“ Ali nikakor ni mogla izgovoriti teh besedij. — Vso prihodnjo noč je mater kuhala vročina. Vedno je govorila o Ivanu, o očetu, pa o Reziki. Zjutraj pa v postelji sede ter pravi: „Ti Metka, povej mi, ali bi zelo nerada umrla?“

„Prav rada“, odvrne Rezika, „kaj bom sama počela na svetu?“

„Metka, jaz moram še danes odtod, to vem gotovo — zvonček gori pri kapelici je to noč zopet zvonil — potem so prišli še oče pa Ivan za njimi . . . ti si bila tudi z njima . . ., vsi trije ste imeli črne križce na glavi. Metka, meni se zdi, da pojdeš kmalu za menoj . . . le dobro se pripravi!“

Po teh besedah je bolnica omahnila nazaj. Čez nekaj časa se vzdigne vnovič. „Ti, Metka, sedaj se mi je pa kar zdanilo, vidim, da zunaj sije solnce ... Vidim tudi, kako lepo se razcveta oni le rožni grm!“

Očesni punčici, ki sta bili prej tako veliki, sta se skrčili.

„Metka, tebe tudi vidim“, nadaljuje bolnica ... „kako si zrastle! Ampak bleda si, zelo bleda! ... Pa črni so ti postali lasje! Metka, niso li bili tvoji lasje nekdanj rumeni, kaj? ... Rezika je imela črne lase.“

Deklica glasno zajoka rekoč: „Mati, saj sem jaz Rezika!“

„Kje je pa potlej Metka?“

„Umrla je ... Zdavna je že v nebesih!“

Bolnica zopet leže; vesel smehljalj ji zaigra na bledem licu; še par globokih vzdihov pa je bil končan nje zadnji boj.

— a.

Zaznamovani dnevi.

(Spisal *J. Štrukelj*.)

XI. O pravem času!

Cudno je to, da človeka postranski opravki bolj oveselé kakor glavni in potrebni! Ali morda ni res tako? Le malo pomislite, pa mi boste kmalu pritrdili. Kaj ne, kadar se je treba učiti, kako vas takrat mikajo igre! Kar po vsej sili se hoče duh odtrgati od učenja ter misliti na igranje in zabavo. No, tako se godi še marsikomu, meni tudi: pisati bi moral za vas, pa je vsaka malenkost dovolj močna, da me odvrne ali zadrži. Toda ni dobro, ako kdo tako ravna, prepogosto se pozneje kesa, a kar je, je, če tudi zoperno in žalostno.

Pa kaj bi samo modroval, poslušajte rajše, kaj se je pripetilo Brecljevemu Lojzetu. On je bil tudi izmed onih, ki nimajo nikdar svojih mislij pri delu, ampak drugod — pri harmoniki. Učil se je mizarstva, pa po ušesih mu je vedno donelo: kuretna, kuretna ... tideldí, tideldí ... Toda ni, da bi Lojzeta samo grajal, o ne, tisto pa zopet ne, zakaj, kar je prav, je pa prav. To je namreč tako: ob nedeljah po krščanskem nauku so drugi vajenci in mladi ljudje pohajali po vasi, igrali za denar in se prepirali, nekateri so zahajali še celo v krčme in slabe tovarišije, Lojze je pa sedel s harmoniko v naročju na delalni mizi in jo vlekel in stiskal in poskušal, kako bi lepše zagodel. To pač ni bilo nič napačnega, ampak še hvalno. Vsekako je namreč bolje porabil nedeljski počitek kakor njegovi tovariši, in dostaviti je treba, da je užil tudi več veselja. „Po slabi tovarišiji glava boli“, to je občutil vsak, ki se ni pošteno zabaval, Lojze je bil pa kakor v malih nebesih in kar nič mu ni bilo žal, da je presedel ves prosti čas doma, ne, še prehitro mu je minil.

Seveda prav zastonj to njegovo veselje tudi ni bilo. Harmonika namreč ni bila njegova last, ampak pomočnikova. Da se je pa vendar-le smel učiti, moral je pomočniku snažiti čevlje za nedelje in praznike in mu tudi drugače včasih kaj postreči. Ej, pa Lojze bi bil storil vse, kar bi mu bil kdo rekel, ne samo tako malenkost, tako priljubljena mu je bila godba.

Pa kar je preveč, ni dobro. Lojze bi bil moral svoje veselje do godbe nekoliko brzdati in ne misliti vedno in vedno na tisto svoje: kuretna, kuretna... No, pa saj jo je skupil, da je bilo dovolj, in sicer je bilo tako-le: Sam je bil v delavnici. Pomočnik je šel domov, ker mu je sestra nevarno obolela, mojster je imel pa tisti dan v mestu nekaj opravlja. Lojze je bil torej sam, in je delal sam. Toda stružec se mu je zdel okoren in njegovo

ropotanje na deski pusto; kako vse drugače bi bilo, če bi vzel v roke harmoniko... In začel se je boj za stružec in harmoniko. Zmagala je harmonika. Lojze jo je vzel s police, sedel na mizi na desko, ki je bila šele na pol obdelana in začel „dražiti čmrlje“. Spočetka je igral tiho, komaj slišno, potem jo je pa nategnil, kakor bi bil na ženitnini; tideldí, tideldí, di-dá-dó... Vse je pozabil, vse, in vlekel harmoniko precéj dolgo. Najedenkrat se pa odpró vrata in mojstrova žena pride po vsej pravici vsa razjarjena v delavnico, češ, nepridiprav grdi, ali se tako dela! Jaz ti bom že pokazala!

Lojze je poskočil in hotel urno spraviti harmoniko nazaj na polico in se zopet lotiti dela, pa ni opravil tako lahko, kakor si je mislil. Ko je namreč hitel in brzo smuknil z mize, potegnil je hkrati dleto s seboj, ki mu je priletelo na nogo ter meziniec popolnoma odsekalo. Sedaj je pa imel za spomin! Mojstrova žena je prišla v delavnico z namenom, da bi Lojzeta oštela in kaznovala, toda navsezadnje ga je morala obvezovati in tolažiti. Res je, da ni prav ravnal, ker je zanemaril delo, toda taka kazen, kakoršna ga je zadela, je bila pa vendar-le huda, huda. Zato se je mojstrovi ženi smilil in žal ji je bilo, zakaj je prišla v delavnico. Pa pomagati se ni dalo.

Druzega o Lojzetu ne vem povedati. Še je rad vlekel harmoniko tudi v poznejših letih, toda pravila se je držal: vse o pravem času! O pravem času delo, o pravem času zabava. In če mu je kdo ugovarjal, pokazal je svojo nogo, na kateri ni bilo mezinca. Zato le vse o pravem času, dragi moji!

Iz temne zgodovine čebelnega življenja.

(Piše *Fr. Pengov*.)

V. Križi in težave.

Ravno je pala s težkim tovorom obložena na letavno desko domačega ulja mladostna Vrésnica. Vračala se je s paše z zvrhanim koškom cvetnega prahu, ali opotekala se je revica kakor omamljena.

„Kaj ti je, sestra?“ jo vpraša skrbljivo Jazminka.

„Tako čudno slaba sem, v glavi se mi vrti...“ In Vrésnica je hitela izlivati prineseni med v celice, da bi si mogla tim preje odpočiti. Skušena Jazminka je pogledala na med in takoj zabrenčala: „Mh, saj sem si mislila! Med od georgine! Ta te je tako omamil.“

„Ne poznam georgine“, je odvrnila tihotno mladica, in Jazminka jo je skrbno poučevala:

„Ravno zato te hočem nanjo opozoriti, da se ji boš vedela izogniti. Georginin med je strupen in zastruplja ne le nas, ampak celo korenjaške čmrlje in drugo gomazen. Sreča tvoja, da ga nisi povžila več, sicer bi bila stvar zate, draga sestra, lahko postala osodepolna... Georginam se ogni vselej deset korakov, istotako oleandru in cesarskemu tulipanu. Vse te imajo

naše lekarničarke zaznamovane z jednim, dvema ali celo tremi †, kakor imajo v sebi manj ali več strupenih snovij. Zlasti pa pozor na regrat! Lansko leto je ravno on prizadel hudo rano našemu panju z nevarno boleznijo, ki ji pravimo majeva bolezen. Le takrat je vsaki trenutek pala kaka obolela mlajša delavka raz satja in se krčevito zvijala na dnu ulja. Hitro nato pa se je pobrala in pobegnila ven na panjevo brado, kakor bi se hotela navžiti zraka, in žeje umirala doli v travi v hudih bolečinah. Temu je bil kriv ali cvetni prah regratov ali pa cvetje jerebike in drina, ki sta bila tedaj pozeblja vsled nočne zmrzline. Posledica tega je bila, da se je napravil v medenem soku nekak strup. Stare čebele so sicer, ker utrjene, prenesle ta udarec krute usode, toda za slabe mladenke je bil nasledek vendar-le žalostna smrt,

Jazminka je hitela zopet na delo, bolna Vrénica pa se je naslonila ob voščeni naslonjač, da bi vsaj nekoliko zopet okrevala. Ko je tako počivala, obrnil je njeno pozornost na se nov prizor, v domačem panju sicer precej navaden, ali vendar zanimiv. Na bližnjem satu je ravno kobacala mlada čebelica iz svoje zibike. Vrénica je videla, kako se pokrovček jedne celice dviguje, kako prasklja in poka, ali — na ta način vendar druge čebelice ne prihajajo na svet? ... Najbrže bode v tej celici kak pohabljenček.

V tem je odletel precejšen kosec pokrovca in skozi nastalo odprtino je pokukala na dan glavica — črna kakor oglje ...

„Kaj je to?“ boječe vzklikne mladica.

Iz celice je prilezlo kakor parkelj, majhno strašilo, ki je imelo kratke tipalke, koje so se svetile v kovinski bliščobi, kakor vrstica z nanizanimi biseri. Z močnimi ustnimi kleščami je urno lomilo robове pokrovca in jako živahno stopalo na svet.

Naša mladica je vsa začudena ogledovala to čudovito stvar. Za glavico so se prikazale črne bleskeče prsi, za njimi pa celo težko obročkasto telo, ki se je počasno vleklo na nožicah kakor težka vreča. Mesto čebelnih, prozornih krilc je imelo to strašilo črne pokrovke, toda zelo kratke kakor zakrnele, ki so zakrivate komaj polovico trupla.

Že so čudovito mlado bitje opazile tudi druge delavke in začudene obstale pri delu na sateh. Mlado pa je prav po gorjansko hlačalo s satovja doli na tla. Nikdo mu ni bil na potu.

Kar se zapodi vanje doli iz gorenjega nadstropja, kjer so imele čebelice v kadeh in bariglah velikanske zaloge medu, bodra Rojilka. Komaj je opazila črnega mladiča, že je srdito zabrenčala:

„Travnica, travnica! Roparica medu! Tuja lakota v našem panju in morilka naših ličink! Pobjite jo!“

Strahotno trepetajoč s krilci se je bližala skrivnostnemu stvoru.

A ta se ni dal kar tako. Četudi šele novorojenček, vendar se je junaško postavil v bran in brizgnil iz ust oster, rumenkast sok.

„Pobjite travnico!“ je kričala Rojilka, toda stara Črnica ji je branila:

„Pusti jo! Če se je že pri nas tako na skrivaj izlegla, no, tedaj se je izlegla! Sedaj je prepozno napako popravljati in travnico ubijati. Ne potrebuje nas tako ne več in odide sama rada.“

Razljučena Rojilka se je utolažila, in črna travnica se je, za seboj vlekoč težki trebušček, polagoma pomikala proti žrelcu. Odtod pa se je spustila doli na trato.

Čebelice so stale doslej kakor obstreljene nad čudovitim obiskom.

„Kaj pa je bilo?“ je vprašala natihoma Črnico mlada Vrésnica. In Črnica ji je postrežljivo razkladala:

„Bodite previdne, sestrice, kadar srkate med po cvetlicah! Na cvetovih prebivajo spomladi ličinke travnice. Živijo pa ondi kot mičkene, skoro nevidne stvarice. Ali videle ste jih gotovo že: dolge tipalnice in ostre čeljusti, ukrivljene kakor turški polumesec. Taka ličinka se rada obesi na nožice os, muh in čebel, ki so prišle na cvetje medu iskat. Oprime se vas, da niti ne opazite, kdaj ste jo prinesle v panj.

Tu zleze travnica-ličinka v kako celico in ukonča čebelni zarodek — dobro ti namreč ve, da bi hrana v enem piskrcu ne zadostovala dvema lačnima želodcema. In poslej pojé tatinska ličinka sama ono trohico medu, ki je bila namenjena za umorjeno sirotče, debelí se ž njim, se krepi, sleče svojo dosedanjo suknjo, se zabubi, dokler se ne spremeni v celega hrosta, kakor ste ga ravnokar videle. Sedaj travnico ubijati bi bilo prav res malo pozno, potem ko smo ji prav za prav me same pomagale v življenje...”

Črna travnica je mej tem že zložno in zadovoljno lezla po dišeči travici velikega travna in bila vsa srečna veseleč se z drugimi živalicami ljube spomladi.

Siromakova smrt.

(Slika. — Spisal *Bogdan Slavko*.)

Zadnji solnčni žarki so poljubovali vrhove mogočnih gorenjskih planin. V grmu je speval slavec miloglasne melodije. Od daleč se je glasil kravji zvonec, znaneč, da se vrača živina s pašnikov domov. Pastirji so glasno ukali in popevali mične popevke..... Prijazen večerni veter je pihljal po naravi in se igral s peresci na drevesih. Iz visokih cerkvenih lin se je oglasil mogočni zvon, znaneč vernikov: „Zdrava Marija.“ Čarobno so odmevali njegovi glasovi po širni dolini... Kmet je končal svoje težavno delo, snel klobuk z glave, povzdignil molitev proti nebu k prečisti Devici in se ji zahvaljeval iz srca... Zvon je brnel dalje...

Ob tem času pa je stopal prileten mož proti vasi P. Počasen je bil njegov korak. Čim bliže vasi je prihajal, tem počasneje je stopal, in slednjič je obstal... Naprej ni mogel...

Mej tem lahko opazujemo tega neznanega človeka. Uborna, raztrgana obleka mu je pokrivala život. Obličje je bilo blede, roke so mu omahovale in noge mu niso hotele več služiti. Odložil je svojo malho, v kateri je imel milodare, poleg pota. Sam je pa skušal dospeti nocoj v vas. Toda noge ga niso hotele več držati. Sedel je na tla in srpo zrl proti vasi...

„O moj Bog, da sem tako nesrečen!“ je vzdihnil iz dna srca in debela solza mu je pritekla iz očesa na velo, hrapavo lice.

Za malo časa je vstal ter silil dalje, toda le par korakov je storil in zopet je moral sesti na tla.

Iz srca se mu je privila goreča molitev. Solza za solzo mu je kapala iz očesa Premikal se je po tleh Oziral se je okrog, toda ni bilo nobenega človeka, ki bi ga peljal v vas.

V tem je razgrnil mrak svoja črna krila po zemlji. Na nebu se je prižigala zvezdica za zvezdico. Izza gorá je posijala luna in čarobno sevala na zemljo. Njeni žarki predramijo neznanca iz tožnega sna, ki se mu je zdel kot večnost. Še jedenkrat je skušal ubožec dalje; a vse zastonj.

Sedel je na rob njive, uprl svoje objokane oči k nebu in govoril s tresočim glasom:

„O moj Bog! Približala se mi je poslednja ura, ko bodem zapustil ta svet. Rad bi prišel nocoj v vas, da bi ondi v pričo ljudij izdihnil svojo dušo ... A moči so mi oslabele in tukaj moram počakati bele žene — smrti, da mi pretrga nit življenja. Nikdo ne bode molil pri moji postelji. Nikdo mi ne bode držal sveče ... Le ve, zvezdice, ki prijazno migljate gori na sinjem nebu, mi bodele svetile, in luna bode priča moje smrti ...“

Glas mu je zastajal v grlu in le počasi je nadaljeval:

„Ti, Vsegamogočni, ki veš vsa dela mojega življenja, sprejmi mojo dušo v sveti raj. Rad bi Te, o Gospod, prejel kot popotnico v večnost; toda tukaj ni nikogar, ki bi mi šel po duhovnika ... Ljubi moj zavetnik sveti Florijan, pridi mi na pomoč ...!“

„O Marija“, je vzdihnil čez nekoliko časa ubožec v smrtnem boju. Proscče je upiral svoje rosno oko na nebo ...

Le redek vzdih se mu je še izvil iz srca: „Češčena si Marija Jezus ... prosi ... grešnike ...“ Več ni mogel izgovarjati besed. Le srce je bilo polno pobožnih vzdihov ...

Čelo mu je postalo rosno Roka je omahnila Oči so postale steklene ... Zadnja solza mu je zaigrala v očesu in njegova duša je splavala „iz te solzne doline“ v boljše življenje ...

* * *

Drugo jutro je našel G ... nov hlapec mrtvo truplo, ki je ležalo poleg pota. Bliskoma se je raznesla novica, da je sinoči umrl Gostačev Florijan po poti v P.

Tožno so odmevali drugo jutro zvonovi iz cerkvenih lin, ko so pokopavali Florijana. Duhovnik je opravil ob grobu molitve za mrtve in nato odšel z žalostnim srcem s pokopališča ... Grobokop in njegov tovariš sta zasula jamo. Po dokončanem delu izpregovori prvi svojemu tovarišu:

„Prav je storil večni Bog, da je poklical Florijana s tega sveta k sebi. Rešil ga je pozemeljskih nadlog in rev.“

Nato sta molcé odšla ...

V zadregi.

Sosedom ujec je bil mej nami, vaškimi otročaji, odlična, kakor le malokdo spoštovana oseba. Drugi ljudje so ga nagajivo nazivali Podržaj, mi pa le ujec, — Matija ujec, kar mu je bilo zelo všeč. Zato nas je tudi imel rad. Zbirali smo se po zimi okolu sosedove peči in po letu okolu ujčeve črede ter poslušali pravljice, dogodjaje, smešnice in drugo modrost ujca Matije. On je znal najlepše pripovedovati o Francozih, v najživejših barvah nam slikati grozovitosti turških vojskâ, znal je naša srca hipoma prestaviti na jasni svet solnčno čistih uzorov, mej bojno krasna bitja starodavnih Rojenic, Vil in šegavih Škratov.

Cerkev, šola, pa ujec Matija! To je bilo nerazdružno v naših mladih glavicah. In ko bi nas kdo prašal, kaj bi najtežje ostavili, bi se gotovo vsakdo vztrajno držal ujca.

Če so ga ljudje hvalili, nam je dobro delo; a to se je zgodilo le redko, zakaj Matijeva novčarka ni bila prazna, Matija pa skop, kakor da mu je Bog dal roke — samo za grablje. Vendar so iskali ljudje pri njem denarja, — sila kola lomi —, a Matija jih je odpravljaj z dobrimi sveti, kar pa danes zaleže veliko premalo.

Bližala se je namreč birma v naši vasi, in marsikdo je potreboval botrov, a še bolj denarja. Ujec ni bil nikomur izmej nas boter. Pa vse to ni omajalo našega zaupanja vanj.

Stvar se je izvršila drugače.

Pomladansko solnce je neki četrtek jutro lepo sijalo na rosne poljane, iz goščave je odmeval tičji spev, cvetice so širile po naravi prijetno vonjavo; ujec Matija, Vrbičev Jože, ki je bil blizu dve leti od mene, in Brdnikovega Petra, — sosedova Katica in Bregarjeva Metka, obe učenki višjega oddelka, in moj brat France, vsi smo sloneli visoko gori v hribu nad našo rojstno vasjo na široki skali; ne daleč od nas so se pasle ujčeve in sosedove ovce.

„V neki primorski vasi je bila birma“, začne ujec počasi in na pol pomežikuje z modrimi očmi, katerih ne zabim nikoli. Vseh nas pogledi se upró v njegove debele ustnice; vse je utihnilo, le zvonci izmej črede so nas motili. — „Škof so izpraševali birmance in botre, kakor je bila tedaj še navada. Neki prav majhen botrček je verno opazoval škofa in škofovsko opravo, vendar je pazil na sleherno vprašanje ter temu in onemu sosedu pošepnil odgovor. Škofu seveda to ni bilo všeč in namenijo se izplačati mu njegovo preobilno modrost. — Pridejo tudi k njemu in njegovemu birmancu, rekoč: „Povejte mi, očka, koliko je zvezd na nebu?“

Tega se možiček ni nadejal. — A, hitro si pomaga iz zadrege ter pravi: „Vejo kaj, milostni gospod škof! Oni naj mi pokažejo srednjo, pa jim povem.“ — Krohotali smo se, da je odmevalo doli v vas in celo za tretjo goro. Potem so pa začeli starejši mej nami ugibati, kako bi bilo nemogoče najti nebesu središče.

„Saj še od zvečera do jutra — v jedni sami noči — vidimo vedno druge zvezde: jedne vzhajajo, druge zahajajo, ker se suče zemlja neprehoma.“ Tako je stvar pojasnil Vrbičev Jože nam mlajšim, in vsi smo vedeli, da ni drugačna resnica; Jože je nekaj veljal tudi v šoli. — „K-a-aj? Zemlja se suče?“ — nas pogleda začudeno ujec, mi pa njega. — „Ta je pa jalova, — Joško!“

„Ujec, še tega ne veste, o, še tega, o, o!“ ... smo se čudili drug za drugim.

„Kako bom vedel, kar je nemogoče. Še na tekočem vozu ne moreš stati, pa bi na zemlji stale hiše, cerkve, gore, vode, o, o, počasi. Ta je bosa, pa je.“

Mi pa vsi jednoglasno: „Še tega ne veste, ujec, še tega!“

In njegova veljava se je pred nami zmanjšala več nego za dobro polovico.

„Pa vedite vi več; no, le vedite, pa dobro. A-a-ač! naprej.“

Ni si mogel pomagati iz zadrege in zapodil drobnico višje v goro.

Mi smo strmeli za njim, potem pa drug v družega; sedaj nam je bilo jasno, da vemo več kot ujec Matija. In ponosna četa se je zmagovito vrnila v vas; mi mlajši smo celo vriskali in glasneji izmeji nas so vsklikali: Podržaj, Podržaj! — To nazivalo so namreč Matiju nadeli vrstniki še v boljših letih, ko je nekoč vozil voz sena po strmi poti ter vpil: Podrži! podrži! — in zvrnil; ljudje so pa rekli: Mari bi bil držal in ne vpil.

Ne vem, če je slišal ujec v goro naše besede, zakaj visoko je bil z ovčami.

Drugi dan je pravil Vrbičev Jože, da se je hotel še tisto popoldne pridružiti ujecu v gori, pa Matija se mu je umaknil, in ko ga je le klical, se mu ni niti oglasil. Mi smo presodili, da ima ujec že zopet svoje muhe, pa ne ve še tega, da se suče naša zemlja.

Tisto nedeljo potem je ujec kakor navadno po litanijah ležal v senci na vrtu, in kakor navadno smo se mu pridružili: Vrbičev, Brdnikov, jaz, naš France, Katica in Bregarjeva Metka; morda še kdo drugi, česar se pa ne spominjam več dobro. „Ujec, ujec! saj niste več hudi na nas?“ Tako je začel Vrbičev, a ujec je smrčal tako glasno, da bi bil moral sam sebe prebuditi.

„Ujec Matija, povejte no, če res spite“, sva ga budila z Brdnikovim, a zaman; ujec je smrčal kakor za stavo, in klobuk mu je zlezal prav čez brado. Strašno za malo se nam je zdelo, da si ujec privoščil toliko posebnosti, da nalašč spi, poleg tega pa še ne ve, da se suče zemlja.

„Ujec, ujec! zbudite se! Saj ni ponoči!“ sta mu poskakovali deklici ob glavi.

„M — m — hm — m — m...“, je zarenčal ujec s takim glasom, kakoršnega nima slovenska abeceda. Strahoma smo odleteli, ker je vse kazalo, da ima ujec danes še mnogo več kot preveč muh. Privzdignil je klobuk, pogledal po nas in zagodrnjal: „Še v spanju me ne pusté, in tako učeni!“ — Pa se je obrnil na drugo uho.

V ne mali zadregi smo se razšli, ker pri ujcju je bil kratek čas o najčmernejšem vremenu; le Brdnikov Peter nas je bodril, in mlajši smo mu pritrjevali na vse grlo: Kaj bo ujec! Naj bo jezen, naj le bo; kdo mara za njegove čenče! — Sedaj bo kmalu birma, pa dobimo kolačev, igrač, slaščic in lepih knjižic, da bo veselje; kaj bo ujec, — ta Podržaj! — ju-hu-hu-u-u!

Minila je birma in s ponosno zavestjo popolne zmage smo nosili mimo ujca raznovrstne darove, češ: ujec, vi nam jih niste kupili in jih niste; brez vas smo jih dobili. Ujec Matija se je sladko smehljajal ter mislil v svoji skoposti: če je vam prav, je meni še bolj.

Minilo je tudi poletje, in ujca nismo pogrešali, a jeseni se je stvar uprla. Kjer so „ribali“ ali „slačili“, se je neizogibno pridružil tudi ujec, in mi smo stikali pri vratih in oknih, da bi nam ne ušla kaka beseda že stokrat povedanih stvari; ako je pa opazil koga izmeje nas, svojih namišljenih sovražnikov, se je obrnil v stran, prav grdo pljunil in umolknil. In vse to kakor nalašč.

Ko se je približala zima, in je sosedova peč zopet širila prijetno gorkoto na mnogobrojne oblegovalce, ni bilo mej njimi ujca Matije.

Kratkočasili smo se, kakor smo mogli, a navadno slabo. Brdnikov in Vrbičev sta zdihovala in zdvajala v zadregi, kaj bo, ko nas objame zima s snegom, da ne bo mogoče nikamor.

Poskusili smo pri stricu Gregcu, kateremu je krogla v vojski odnesla desno nogo izpod kolena; — pa pri njem je bila sama vojska, krogelje in muhe, na Laškem ostala noga, pa zopet muhe in krogelje, noga in vojska, da je kar smrdelo po smodniku. Hitro smo se ga naveličali. Tudi je imel Gregec samo železno peč, ne večjo od dobršnega lonca. Še pred adventom smo mu dali slovó in se jeli zgrinjati okoli Mahónove tete, ki je preživela svoja boljša leta v Egiptu in Sveti deželi. Vedela je mnogo in tudi rada pripovedovala; pomešala je v lepo slovensko besedo toliko laških namečkov, da smo jo le iz težka umeli. Pravljič je znala malo, o Rojenicah, Vilah in volkodlakih skoro nič; še sami smo jo učili. Slednjič so začeli izostajati: naš France, ki je že prvo popoldne zadremal pri Mahónovi teti, — Brdnikov, potem jaz, Vrbičev in drugi.

Sedaj smo imeli popolno plačilo za svojo modrost proti ujcju, ki se je še vedno držal nekdanjih muh, dasi ni vedel, da se suče naša zemlja. Snega je namedlo, da ni bilo nikogar pred hišo, kako šele v šolo ali cerkev.

„Ivan“, mi reče neko popoldne Vrbičev Jože, „ti si se najmanj smejal, ko je ujec trdil, da se zemlja ne suče; tudi vriskal nisi, — pojdi torej in prosi ga, — to se spodobi, zakaj mi smo ga žalili. On zna marsikaj, kar nam ugaja; ujca moramo imeti. Ti in Brdnikov, pojdit!“ — Nisem se branil, in Brdnikov tudi ne.

Ujec Matija je menda vedel, zakaj se veliko prijazneje obračamo za njim kot spomladi s kolači in birmanskimi darovi. Smejal se nama je — prijazno kakor nekdanj, ko sva se mu tisto nedeljo potem pridružila z Brdnikovim Petrom stopivši k njemu na najožjem mestu v vasi in mu s prijaznim pozdravom začela — kazati pot k veliki maši.

Jaz sem povedal naše splošno obžalovanje, Peter prošnjo.

„Ha, ha, sedaj pa res verjamem, da se suče svet; zakaj drugače bi se ne bili vi zopet prisukali k meni, ha, ha! Se suče svet, Ivan, ka-a-aj?“

Ujec je pogledal mene, jaz pa, močno zardevši, Petra. Beseda ni hotela z jezika. „Ne zaničujte starosti zaradi tega, česar nismo zamudili po svoji krivdi.“

Oba sva pogledala na tla in čutila, da govori ujec resnico; celo najina goreča ušesa so izdajala notranji ogenj resnice. Vse ujeve muhe so se nama hkrati zdele opravičene ...

„Ne bomo več, ujec, — ne bomo več“, sva jecljala; „le to prosiva, — samo to, da bi —“ —

„No, no! upam, da vas je izmodrilo; le pridite.“

Zopet sva se pogledala s Petrom in nasmehnila.

Še tisto popoldne smo se zbrali okrog sosedove lončene peči in okrog ujca. Zopet smo poslušali pravljice, znane dogodjaje, že na pol pozabljene smešnice in staro modrost ujca Matije. In ko bi nas kdo prašal, če še kdaj ostavimo ujca, bi bil najsigurnejši odgovor soglasni: Nikdar!

Poslušali smo ga zvesto, pa ne brez zadrege; zakaj, ko so se njegove modre oči vprle v katerega izmed nas, se je vsakdo takoj spomnil prav živo: ali je kričal „Podržaj“, ali je vriskal ali mu je le oponašaje kazal birmanske darove.

O, ko bi bilo ostalo samo pri prvem plačilu za mladostno lahkomišelnost! Ujec nam sicer ni več očital imenovanega pogrška, ali druge neumnosti, druge —; poln bi jih bil „Vrtec“ od prve do zadnje strani, in za vsako je sledila pokora. Da, svet se res suče!

Ivo Trošt.

Oj, slovenska zemljica ...

Oj slovenska zemljica,
Domovina mila,
Kolikratov pač te je
Vroča kri pojila!

„Bog te živi, Slave rod,
Zdrava domovina!
Prejmi v dar življenje, kri
Zvestega ti sina!“

Pele ostre sabljice
Pesem so krvavo,
In junaki peli so
V tvojo čast in slavo:

Zdaj junaki v grob so šli,
Ki so krvco lili,
Meči so se skrhalil,
Ki so te branili.

Žalostno zdaj predse zreš,
Očetnjava draga,
Kdaj junak pač bode vstal,
Ki bo strl sovraga!

Tatjan.

VRTČEVA PRILOGA.

Svetniki-ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje *Fos. Volc.*)

LVI.

V glavnem mestu peruvanske dežele v južni Ameriki je l. 1617. umrla jako priljubljena svetnica iz tretjega reda sv. Dominika, sv. Roza Limanska. V njenem življenju se bere mnogo kaj mičnih dogodkov, ki nam kažejo, kako je bila Roza blagohotna živalim, kako so pa tudi živali bile prijazne in spoštljive do Roze. Naj omenimo le nekatere.

Rozina mati je imela lepega petelina. Otrokom je delal veliko veselje. Ko se je pa opital in odebelil, se je tako polenil, da je skoro vedno pod stopnicami počival in le molčal. Mati ga hoče zaklati in speči. Ko mala Rozika to sliši, teče k petelinu in mu začne otročje - priprosto prigovarjati: „Poj, petelinček moj, le poj, da ti ne bo treba umreti!“ In glej, takoj se petelin postavi, udari s perutmi ter prav mogočno zapoje. Potlej moško koraka po

sobi pa poje, ter zapoje tolikrat, kolikorkrat mu veli Rozika. Mati in otroci in posli se začno smejati; in čim bolj se smejejo, tem glasneje poje petelin. To se vé, da je sedaj smel ostati še živ.

V vroči deželi, kjer je živela Roza, je veliko komarjev; tudi v Rozini celici jih je bilo vse polno. Pa svetnici niso prizadejali nič žalega; ako je pa prišel kdo drugi, so ga takoj opikali po rokah in po obrazu. Neka sestra dominikanka jo pride obiskat in nevoljno ukonča mrčes, ki ji je bil opikal roko. Roza pa pravi: „Zakaj mi moriš moje goste?“ Sestra odgovori: „Reci rajše, tvoje sitneže: ali ne vidiš, kako se je žival napila moje krvi?“ Roza jo nato zavrne: „Je-li to toliko, če se tako majhna živalica nasiti naše krvi, ker nas njen Stvarnik tolikrat nasičuje in krepča s svojo krvjo?“

Ko je bila stara dvanajst let, je nekaj časa s stariši stanovala v indijanski vasi. Tu je šla neki večer z materjo in bratom s polja domov. Kar jim pridirja naproti ves zdívan junec. Vse je v strahu, vse se umika. Tudi mati hoče bežati z otrokom. Roza pa obstane, obrne oči proti nebu ter moli; in glej, razdivjana žival beži mimo njih, kakor bi jih ne bila niti zapazila.

O drugi priložnosti se je Roza z materjo peljala iz cerkve domov. Na trgu so ljudje kričali in kamenje lučali za divjim volom. Razjarjena žival se besno zaletava semtertja, skače, z rogmi razkopava zemljo, meče polena kvišku in kar peni se divjosti. Sedaj se spusti proti vozu, kjer je sedela Roza. Mati in voznik se močno prestrašita in že hočeta skočiti z voza. Toda Roza jima brani, moli in pravi: „Nič se ni bati.“ Kakor je rekla, tako je tudi bilo. Divja žival se nenadno ustavi in zopet nazaj obrne. Roza se pristrčno zahvali svojemu Zveličarju in reče: „Nič se ne bojim, ker si Ti pri meni, o Gospod!“

Posebno znamenito je pa bilo zadnje leto njenega življenja. O postnem času je pred solnčnim zahodom vsak dan k nji na vrt priletel ptiček slavček. Tam je sedel na drevo, ki je bilo blizo okna njene celice, in čakal. Ko ga Roza zagleda, mu začne peti kratko pesmico, ki jo je sama naredila, in v nji opominja slavčka, naj hvali Boga Stvarnika. Takoj začne ptiček peti; od kraja z milim tihim glasom, potlej čimdalje krepkejši, slednjič na vso moč glasno in živo. Ko ptiček odpoje, začne pa Roza peti svojo hvalnico; potlej utihne in zopet zapoje slavček; ko utihne, nadaljuje Roza svojo pesmico. In tako se vrstita dolgo dolgo časa, po celo uro. Potem je ptiček odletel in vsak večer zopet priletel ob isti uri.

(Konec prih.)

Sirota.

(Po češkem.)

Kako me miče k vam,
Ve jasne zvezde tam —
Visoko nad menoj,
Kjer Bog prebiva moj!

Tja željno zró oči,
Tja mi srce kipi ...
Nad zemljo naj se vzpnem,
V nebo naj sveto zrem!

Pogled bi v raj uprl,
V njem otca, mater zrl ...
Bog, enkrat mi le daj
Pogledati v svoj raj!

Hvaležna sirota.

Otroška gledališka igra v dveh dejanjih. — Spisala R. K.

Osebe:

Oče.		Gospod.	} dekleta.
Mati.		Jera,	
Ančika, hči.		Lenka,	
Ciril, sin.		Mica,	
Metod, materin netjak.		Neža,	

Prvo dejanje.

1. prizor.

Oče. Mati.

Oče. Reci ti, kar hočeš, Metod mi mora iz hiše. Kratko malo, ne trpim ga več pri sebi.

Mati. Kaj se je pa zopet zgodilo, da tako čudno govoriš?

Oče. Kaj bom tebi pravil, ti ga vedno zagovarjaš, ti mu daješ potuho.

Mati. Ne govori tako. Ti seveda ga ne maraš, meni pa se otrok smili, ki nima ne očeta ne matere. Saj veš, sin je mojega brata, kateremu sem na smrtni postelji obljubila, da ga hočem vzrediti v poštenega človeka. Živ je res, a hudoben ni. Gospod učitelj je ž njim zelo zadovoljen, ker se rad uči; doma pa uboga še bolj kot Ančika in Ciril. Prejšnja leta si ga tudi ti rad imel, sedaj ga pa kar videti ne moreš.

Oče. Res je to. Jezi me, ker je v šoli vedno le on hvaljen, Ciril pa ne; a ne samo to je vzrok, marveč tudi to, ker se mi ljudje vedno pritožujejo, da se jim je kaka hudobija napravila, in ako oba dečka trdo primem, vselej je le Metod kriv, Ciril nikdar ne. Ravno danes mi je zopet naš sosed Celar prišel povedat, da mu je jeden naših fantov psa izpustil z verige; pri sosedu Grmulji pa potresel nezrele hruške, da so vse v blatu ležale čez noč. Zato pa, ako je on storil tudi to, mi mora iz hiše. Zakaj bi se pa moral jaz vedno jeziti? Do sedaj se nisem nikoli kregal, tudi najmanjšega prepira se bojim; sedaj pa sleherni dan kaj slišim, kar mi ni prav. Kakemu čevljarju ga dam, naj ga izuči, da ga le več videl ne bodem.

Mati. Kaj pa če on ni kriv tega, kar misliš?

Oče. Vsejedno mora iti. Saj sem ga dosti časa zastonj hranil in oblačil. Skrbeti moram za Cirila in Ančiko, za tuje otroke se nočem več ubijati.

Mati. Ali pa ne veš, da Bog stotero povrne, kar storimo sirotam v njegovem imenu?

Oče. Jaz sem že dosti storil zanj: trinajst let je star, ako se izuči v rokodelstvu, lahko pošteno živi.

2. prizor.

Ciril Metod.

Ciril. Le še danes te prosim, ljubi Metod, ne povej očetu, da sem bil jaz tisti, ki se je nespodobno obnašal v cerkvi; bojim se jih zelo, ker so tako jezni, gotovo bi me hudo pretepli.

Metod. Ne, to ne gre, oče naj le zvedó, da nisem jaz tako hudoben, kakor mislijo. Naj le tudi tebe malo okregajo.

Ciril. Ko bi me le kregali, bi se jih ne bal tako, a mene tepó, in to je hudo. Zato te pa prosim, samo danes me še ne izdaj, dragi Metod; poboljšati se hočem prav gotovo. Od danes znanprej hočem ravno tak biti, kakor si ti. Le to mi še stori.

Metod. Naj pa bode še danes; a vedi, da tega ne storim nikdar več. Saj ni prav, da molčim, a ker mi obetaš, da se hočeš poboljšati, pa bodi.

Ciril. Hvala ti stotera, dragi Metod!

3. prizor.

Oče, Jera, Lenka, Mica, Neža.

Oče. Dekleta, kaj pa bi ve rade pri meni?

Jera.	} <i>(Vse hkrati.)</i> 	Prosila bi vas, da svoja dečka ostro kaznujete in nam vsem škodo povrnete.
Lenka.		
Mica.		
Neža.		

Oče. Povedite mi natanko, kaj se je zgodilo, da ste prišle k meni.

Jera.	} <i>(Vse hkrati.)</i> 	Meni je predpasnik strgal in pomandral, ki sem ga kupila šele v zadnjem sejmu.
Mica.		
Lenka.		
Neža.		

Meni sta hudobna vaša dečka čisto nov predpasnik strgala in pohodila. Jeden vaših dečkov mi je strgal novo ruto, tako lepa je bila, mati so mi jo kupili za god.

Oče. *(Z rokama ušesi tiščeč.)* Ne tako, drugače oglušim in nič ne razumim. Povej ti, Jera, kaj hočete od mene?

Jera. Včeraj popoldne smo bile pri krščanskem nauku, tudi vaša dva sta stala za nami. Gospod kapelan so tako lepo govorili o štirih poslednjih rečeh, da smo kar vse zamaknjene poslušale in se nismo brigale za nič drugega. Ko je v cerkvi vse minulo in smo vsi na prosto hiteli, videle smo, da Mica in jaz nimava predpasnikov. Dobili sva ju potem v cerkvi skupaj zvezana in čisto pohojena. Ravno tako se je godilo Neži in Lenki z rutama. Predpasnika in ruti so tako pokvarjeni, da niso več za rabo; in to je storil jeden vaših dečkov.

Oče. Moj Bog, kako sem nesrečen! Dekleta pojdite domov in bodite brez skrbi, škodo vam bodem povrnil, tistega pa, ki je to storil, ostro kaznoval. *(Dekleta odidejo.)* To je gotovo zopet Metod storil. Še danes mi mora iz hiše.

4. prizor.

Metod, pozneje gospod.

Metod. Zapodili so me. Sedaj nimam nikogar več na svetu. Ne vem, kam bi se zatekel, ne kam bi se obrnil. Ne, ne, ni res; vem, kam pojdem, na gomilo ranjcih svojih starišev. Ranjci svoji materi in očetu bodem potožil svoje gorjé, saj vedó, da po nedolžnem trpim, gotovo me ne zapusté. *(Spovsdtgnjenimi rokami.)* Ti pa, ljubi Bog, nebeški Oče, prosim te, usliši drago mojo mamo, ko bodo v nebesih zame prosili. Sedaj grem na pokopališče, potem pa po svetu naprej. *(Zapazi na tleh listnico in jo pobere.)* Glej, kaj pa tukaj leži? *(Pregleduje.)* Listnica je in polna denarja, kakor da bi mi ga Bog poslal, ker sem tako v sili. A ne, ne, to ni moje, nekdo je izgubil listnico, in je sedaj znabiti v velikih skrbah zaradi nje.

(Gospod pride gledaje na okrog po tleh.) Dober dan, gospod, ste li mar kaj zgubili?

Gospod. Bog daj dober dan dečko, da, zgubil sem listnico in v nji veliko denarja.

Metod. Je-li znabiti ta-le vaša? *(Mu jo pokaže.)*

Gospod. Da, da, ta je moja, aj ti srečni dečko ti! Kako pa naj te poplačam za to?

Metod. Plačila za to ni treba nikakega. Storim le svojo dolžnost, ako vrnem najdeno stvar onemu, kateri jo je zgubil.

Gospod. Ne tako, dragi moj; po postavi ti gre sedaj veliko denarja; pelji me k svojemu očetu, da tam poravnam vso stvar.

Metod. Sirota sem, nimam ne očeta, ne matere. Obeh se komaj še spominjam. Do sedaj sem bil pri stricu in sem v šolo hodil, pa stric, ki sami nimajo dosti premoženja, a morajo skrbeti za dva svoja otroka, so me danes poslali po svetu, da si poiščem kako službo.

Gospod. Si jo že našel; pri meni ostaneš, dokler bom živ, a ne v službi, kot svojega sina te hočem imeti. Bog mi je vzel jedino hčerko, v tebi mi sedaj pošlje sina. Najprvo se bodeš moral v šoli pridno učiti, potem bodeš pa meni pomagal pri kupčiji. Pripravi se, da takoj odrineš z menoj. V gostilno grem, da poravnam svoj račun, ti pa se poslovi od vseh svojih in pridi o pravem času na postajo. Saj veš, vlak ne caka. Stricu bom dal pisal iz mesta. (*Odide.*)

Metod. Moj Bog! Je-li res vse to, ali se mi le sanja? O, kako dobri so morali biti moja mati, ker jih je Bog tako hitro uslišal! (*S povzdignjenimi rokami*) O hvala ti, večna dobrota! Sedaj pa le hitro na pokopališče in potem na vlak. (*Z roko pozdravlja*) Z Bogom, domača vas in vi meni tako priljubljeni kraji!

Drugo dejanje.

(Deset let pozneje.)

1. prizor.

Mati (sedi in tiho joka.) **Ančika.**

Ančika. Mati, nikar vedno ne jokajte. Ob oči morate priti ob takem ravnanju.

Mati. Saj družega ne morem, ko jokati, ako vidim, kako nas nesreča preganja. Kamor pogledam, povsod nesreča! Najprvo pred leti moja dolga bolezen, potem kuga mej živino, nato ogenj, ki nam je upepelil vsa gospodarska poslopja in slabe letine leto za letom; ah, to je preveč! Sedaj pa še to, da je prišla hiša na boben, hiša, v kateri sem se rodila, v kateri sem vzrasla in tako srečna bila, je prodana! Kam hočem sedaj na stara leta, hočem li od hiše do hiše hoditi ljudi nadlegovat?

Ančika. Mati ljuba, nikar tako ne govorite, bodite prepričani, da dokler bodem živela, bodem skrbela za vas, kakor ste vi prejšnja leta skrbeli za mene. Miada sem, dela vajena in delala bodem toliko raje, ker bodem vedela, da s tem poravnam nekoliko dolg, ki ga imam pri vas za vso skrb, ki ste jo imeli z menoj do sedaj.

Mati. Ljuba Ančika, Bog ti bode plačal blage misli, ki jih imaš. Ti bodeš srečna že v življenju, kakor Bog obeta v četrti svoji zapovedi. Srečna sem, da imam tako hčerko. To naj te pa nikar ne moti, ako me vidiš danes jokati, saj se moram danes posloviti od vsega, kar mi je bilo toliko drago.

Ančika. Dobro torej, mati, danes še smete malo jokati, potem vas pa bodeva že Ciril in jaz toliko razvedrila, da ne bodete več jokali; kajti „otroka najbolj peče materina solza.“

Mati. Saj zaradi vaju nisem bila tolikokrat žalostna, a radi Metoda, a vzlasti pa, ko je Ciril povedal odkritosrčno, da je bil Metod vedno nedolžen, da je le on zakrivil vse hudobije, mi pa smo dolžili Metoda. Vidiš, Metod je bil iz hiše izgnan, z njim pa je šla tudi sreča iz hiše. Odkar je šel Metod od nas, obiskavala nas je nesreča za nesrečo. Kuga mej živino, ogenj in toča, pobrali so nam vse. Vedno sem mislila, da je to kazen božja. Bog vé, kako je trpel ta leta dobri sin mojega ljubega brata.

Ančika. Saj Bog vé za vse. On ga gotovo ni zapustil.

2. prizor.

Gospod, oče, Ciril, prejšnji.

Gospod. Gospod, v čigar imenu sem kupil jaz to hišo, mi je naročil, da naj vas vprašam, oče, bi li ne hoteli še nekaj časa ostati pri njem, da bi mu vse uredili na polju in pri živini, ker on tega ni vaje?

Oče. Prav rad ostanem, skrbel bodem za novega gospodarja, kakor sam zase.

Gospod. Naročil mi je tudi preskrbeti mu pridno dekle; hočeš li ti tukaj ostati, Ančika?

Ančika. Jaz tudi prav rada, a samo če smejo tudi mati biti pri meni. Obljubila sem, da hočem za nje delati in skrbeti, dokler živim, in od tega ne odstopim. Saj kjer oče ostanejo in jaz, je tudi dosti prostora za mater.

Gospod. Ne vem, kaj bi rekel. Naj pa bode. Hočem pa jaz pri gospodarju reči dobro besedo.

Ciril. Gospod, ker so oče obljubili tukaj ostati in Ančika z materjo vred, prosim, bi li ne mogel tudi jaz služiti gospodarju kot hlapec? Mlad in zdrav sem, nikakega dela se ne ustrašim in tako rad bi pomagal svojemu očetu, ki so že zelo zdelani.

Gospod. Potemtakem bi pa vsi radi tukaj ostali kakor do sedaj, to pa naj novi gospodar sam odloči, saj sedaj pride.

3. prizor.

Metod, prejšnji.

Vsi. Dober dan, gospod!

Metod. Dober dan, dragi moji!

Gospod. Vse je uravnano. Oče ostanejo vam v pomoč, Ančika tudi kot dekla, a materi morate tudi kotichek dati, drugače Ančika ne ostane.

Metod. Dobro, vse dobro tako; prav vesel sem vseh.

Oče. Moj sin Ciril vas tudi prosi, ko bi ga mogli rabiti kot hlapca. Priporočam ga vam, prav dober delavec je.

Metod. Da, gotovo, Ciril tudi ostane.

Mati. Ančika, glej vendar, ni li to naš Metod?

Ančika. On je, da, prav on, gospod Metod!

Oče. Kaj, Metod?

Ciril. Metod?

Metod. Da, vaš Metod sem. Hiše nisem kupil samo zase, ampak za nas vse. Vi oče ji boste gospodar, kakor ste bili do sedaj; mati gospodinja, mi drugi pa delavci, in pridno hočemo delati in moliti vsi, potem nam Bog ne boče odtegnil svojega blagoslova.

Oče. A, kako to meni, ki sem ti nekaj storil toliko krivice?

Metod. To vse je pozabljeno, a to pa ne, koliko let ste vi hranili mene, ubogo siroto, kako so skrbeli mati zame in kako smo bili s Cirilom in Ančko vedno prijatelji.

Mati. O ljubi Metod, da bi ti vedel, kako sem želela še jedenkrat te videti, predno umrjem; le to nam še povej, kje si bil vsa ta leta?

Metod. Najprej me je gospod poslal v šolo; ko sem se izšolal, sem šel z gospodom v kupčijo.

Gospod. Ves čas je bil zelo priden. Šole je dovršil s prav dobrim vspehom in v kupčiji je bil še bolj spreten kakor jaz; ako sem bogat, se imam le njemu zahvaliti. Polovica mojega premoženja je njegova, druga polovica pa tudi po moji smrti.

Metod. Gospod je skrbel zame, kakor za lastnega sina; nikdo ga pa tudi ne more bolj ljubiti, kakor ga jaz ljubim. Ločila se ne bodeva nikdar v šivljenju. Jutri odpotujeva na Duuaj, danes pa še tebi, Ančika, uravnava primerno prodajalnico v hiši, a glej, da ne bodeš preveč škode delala drugim prodajalcem. Vsako leto pa prideva z gospodom k vam za cel mesec, da se naužijeva dobrega zraka.

Ciril. O, kako sem vesel, ne zamerite mi, moram zaukati: Juhuhu!!

Moj grob . . .

Vse tamkaj vrvi med grobovjem,
Kjer tisoče lučic migljá;
Kjer tisoče src se spominja
Tovarišev onkraj svetá.

Tu sveče prižiga sirota,
Kjer stariši v grobu ji spé,
Tu sestra za bratom se joka,
Tam mož si otira solzé.

A jaz pa grobiča ne iščem,
Kjer mrtvi mi znanec leži;
Na njem, da prižgala bi sveče,
Med drugimi najti ga ni.

Moj grob mi srce je tu v prsih,
Kjer sreča počiva mrtvâ;
Prižgati ji lučic ne morem,
Spomin ji moja je solzá.

Ljudmila Modičeva.

K r i ž.

Sanjal sem . . . Pred tronom božjim
Grehov poln strahu sem trepetal;
Nagnil Bog se je očetno,
Poln ljubezni mi dejal:

„Sin moj! tvoji vedni vzdih
K meni so prodrli skoz oblak;
Čul sem tožbe, da naložil
Tebi križ sem pretežak!?”

Stvar si, uma omejenost,
Srca tvojega strasti poznam,
Vendar . . . glej jih tu vse križe!
Drugega izberi sam . . .“

Dvignil prst je Vsemogočni
In z besedo večno je velel
In pred mano križ pri križu
V svitu božjem je blestel . . .

Zbiral sem in zbiral dolgo,
Tega, onega sem si zadel,
Toda vsak za moje rame
Pretežak se mi je zdel.

Slednjič vendar! . . . Ta bo zame,
Križec vseh najmanjši, prav lehak.
„Tega daj mi, Stvarnik večni,
Ta ne bo mi pretežak!“

Dobri Stvarnik se nasmehne . . .

„Bodi! Zanaprej naj ta bo tvoj! . . .“

— Splavam k zemlji ž njim . . . vzbudim se:

„Moj Bog! . . . Prav ta križ je — moj!“

Rado Kosár.

LISTJE IN CVETJE.

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

56. Posvetna čast jih mnogo zapelje;
Kdor dirja za njo, se slabo mu melje.
57. Kdor čednostno živi,
Brez luči se svetli.
58. Kdor redno dela in vselej trezen leže,
Si zdravje na dolgo življenje priveže.
59. Vsakdo zase najprej pazi,
Da v nesrečo ne zagazi.
60. Kakeršen mož — take besede.
61. Slaba letina in govorica
Nima ne brata, ne sestre, ne strica.
62. To bilo je in ostane vse dni:
Od same časti se kaj slabo živi.
63. Lepo petje — glas iz raja,
Slaba pesem — pevca graja.
64. Če svétuješ, previden bodi.
Gorjé, če tvoj svet v slabo zavodi.
65. Marljivi človek vse minute vporabi,
Lenuh pa celo kar ure in dneve pozabi.
66. Lažnjivec tako laže, da sam sebi vrjame.
67. Rad počakaj, rad potrpi,
Žlahten sad je v daljnem vrti.
68. Staro prijateljstvo je kakor trdna bramba,
Da se nam ne podere lastna shramba.
69. Vsak naš načrt bodi z modrostjo podprt.
70. Čas hitro zrabi se, kdo ne vé?
Kdor prav ne rabi ga — gorjé!
71. Lepa pesem v srce sili,
Duša se pri njej omili.
72. Čas je kvas. Vsakdo prav pridno in dobro
kvasi. Za tem ti pridejo še boljši časi.
73. Mravlja si celo poletje dom postavlja.
Zakaj pa človeku Bog roke je dal?
Da bi lenaril, užival in spal?
Ne! Roke v delo v splošen prid,
Dokler pomaga razum ti in vid.
74. Če lep si na duši, lep si res,
Na tebi že tu zrem nekaj nebes.
75. Učitelji ne padajo učeni z nebes.
Če ti hočeš postati, se uči zares!
76. Naš sovražnik se malokdaj laže,
Naših slabostij nam mnogo pokaže.
77. Dobrota srca se v dobrih svetih in
dejanjih spozna. (Dalje prih.)

Spominska knjižica.

17.

S pestrim cvetjem okrasila
Se je zemlja že,
Sladka nam sedaj čutila
Polnijo srce;
Cvetke ljubke nam duhtijo
In škrjančki žvrgolijo,
Vigred mila je že tu!
V cvetje pa ne stavi nade,
Mlado mi srce,
Mrzle sape cvetje rade
Nežno zamoré;
Vigred krasna naglo zgine
In najlepši cvet promine;
Tudi tvoj minol bo maj!
Nikdar torej ne pozabi,
Da je čas zlato;
Vestno vsikdar ga porabi,
Kupi z njim nebo.
Delaj, kakor Bog velevala,
Ne kot srce ti zahtevala,
To je prav obrnjen čas. — a

18.

Kvišku se oziraj s solz doline,
Slavje ti pripravljajo stotine
Onih, ki so tukaj križ nosili;
Saj čez Golgato samo
Prava pot drži v nebo,
Srečni, kateri so po nji hodili! — a

Odgonetka anagrama v 10. števil.

Mokar, komar, Marko.

Prav so uganili: Adamič Zvezdana in Zvonimira, nadučit. hčerki pri sv. Petru v Ljubljani; Gomilšek Antonija, učenka višje dekliške šole v Ljubljani; Francé, šestošolec v Ljubljani (drugič zapišite tudi svoj priimek, ker uredništvo mora vedeti, s kom mu je občeavati!); Fatur Ivan in Slavko učenca na Rakeku; Slamberger Tonček, gimnazijec. Inka in Nuša, učenki v Kranju; Pirkovič Roza, učiteljica v Polh. gradu; Gregor Jožef, dijak v Novem mestu; Hočevar Ivek, vrabl Konrad in Jakob, učenci v Središču; Furlani Stefanka, Pepina in Romana v Ilirski Bistrici (prelepa hvala za Vaše blagohotno priznanje in še posebej za plemenito oblubo, da hočete v Svojem krogu razširjati „Vrtec“ in „Angelček“!); Odlasek Lucinka, Kosar Agneza, Scharlach Ema, Martinčič Angelica, Widmar Jeni, Rupnik Dragica, Fabjan Sinka, učiteljice, Grosslercher Mila, Vavken Anica, Januš Agata, Kuralt Anica, Murgel Erna, Trost Lojzka, učenke pri č. gg. uršulinkah v Ljubljani; Jare Minka, učenka III. razr. v Braslovčah; Novak Viktor, Ipavec Rafael, učenca V. r. v Idriji; Rant Matija, nadučit. na Dobrovi; Jekl Jožef, učenec v Celovcu; Rihtarsič Alojzij, gimn. v Kranju; Kalin Ivanka, učenka III. razr. v Kostanjevici; Turšič Vinko iz Ravni pri sv. Duhu; Kragl Viktor, Markeš A., Zupan Viljem, dijaki v Kranju.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.